

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ára egy hóra 2.40 P. Negyedévre 7 P.
Félévre 14 P. Egész évre 26 P. Egyes szám ára
hétköznap 10, vasárnap 20 fillér.

HÁJDUFÖLD

Felelős szerkesztő:
vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség és nyomda József kir. herceg-utca 18
Telefon 23-48. Kiadóhivatal Kossuth-utca 3. szám.
Telefon: 21-41.

Nyolcmillió

Megint felborult egy jól elgondolt konstrukció, megint meghiúsult egy jól kidolgozott terv, megint összeomlott egy csomó jó szándék, megint elmaradt, vagy megint meddő lett egy konferencia, amelyen megoldották volna a súlyos problémákat, megint dugába dőlt minden és megint nem történt semmi. Megint és megint és ismét és ismét. — ezt hallani folyvást és ezt látni folyvást. A dolgok pedig azalatt kavargognak a maguk zilált, bomlott utjain. Kétségbeesést kétségbeesés követ, sikoly sikolyra zug és viharra tódul. A nagy népnomorok haláltusája rémületbe kergeti az embert. Háborog minden, mint a megőrült tenger, amelynek felzaklatott hullámaiban nincsen könyörület. S nincs rév, nincs menekvés, nincs kilátás szabadulásra.

Mi lesz itt? Hová fajul ez? Mikor lesz már vége ennek a borzalmas tusakodásnak? Mit akarnak a trónülő hatalmak?

Mikor látják látják be végre, hogy egy dolog segít itt csak, egyetlenegy, de hatalmas gesztus: a revízió! — mikor értik már meg?

És anélkül hiába minden. Revíziót!

Vissza Trianonba. Ott kell keresni a dolgok gyökerét, ott kell jóvátenni, ott kell helyrebillenteni a kizökkent egyensúlyt.

Mikor látják már be?

Mikor hallják meg végre azt a hangot, amelyet nyolcmillió alk kiált a világra? amelyet nyolcmillió-szor visszhangoz az élet? amelyre nagy népbartok döbbennek, hogy aztán szószólói legyenek szenvedéseinknek? Mikor hallják meg végre?

Mert nyolcmillió szív szenvedése sir itt, nyolcmillió szív lüktet izzó veréssel, amikor belesüvölt a hang a levegőbe:

Igazságot Magyarországnak!

Nyolcmillió.

A szív. A lélek. A vágy. A szó. Az élni akarás. Az élet, amelyet elgázoltak, félretoltak, megcsufoltak. Nyolcmillió. Magyarországnak nyolcmillió kitévője.

Mikor látják meg már nyolcmillió-ságunknak irtó sorsverését?

Mikor tekintenek belénk végre, hogy rádöbbenjenek eltévelyedésük borzalmas tudatára a trónülő hatalmak?

Mert látnak akkor, hogy feszül bennünk az akarat parázsa. Mint ahogy a lepkek feszülnek lárváikban, kikeletre várván: mint ahogy a rügycék szoronganak a kérgek alatt, hogy kipattanjanak, új életre gyulva. Nyolcmillió álom emelkedik ki belőlünk és mi igazságunknak izzó érzetében nyolcmillió-szor bontunk zászlót, hogy diadalra induljunk ügyünkkel. Hitünk nyolcmillió fel-

legvárat épít s ha nyolcmilliószor omlik is össze, mi nyolcmilliószor újra felépítjük, csüggedetlenül, újuló erővel.

Nyomhatnak-e hát el egy népet, amelyben így duzzadnak az életvágy erői?

S ha belénk néznének, látnák akkor, hogy tátonzó szakadékokat támasztottak bennünk. Akik nagyra voltunk hivatottak, akikre többet bízott a teremtés intenciója. — most úgy állunk, csonkán, megkisebbitve alkotó erőnkben; s elzárták tőlünk a levegőt és megfosztottak bennünket a tértől. Megnyomorítottak minket s mintegy félholtra verten ott hagytak az út porában.

Most mégis boldogulni akar a világ. S milyen megmosolyogni való ez! Hát nem úgy hat, mint amikor a kertész elvakultságában leveri a gyümölcsfáról a virágokat, aztán mégis azt várja, hogy teremjen fa?

Hiszen érthető. Trianon a maga tévedésének bélyegét rányomta destruktív művére. Azóta beigazolódtott minden. Egy alkotó és televény nemzet sorsát nem lehet papíron elintézni. Nem lehet kiküszöbölni ezer év munkáját. A folyamatok már tisztán mutatják: nem lehet, nem lehet.

Mikor eszmélnek hát fel végre a trónülő hatalmak, hogy megtegyék

az egyetlen igazságos lépést? Revíziót!

Mert addig nem használ semmi. Sem Kellogg-paktum, sem Népszövetség. Sem dunai konföderáció, sem lausannei konferencia. Sem semminémű Potemkin-politika.

S addig, addig is nyolcmillió-ságunknak döbbenetes sikoltása feltör mindig és tulharsog minden zugást, minden zsvajt e zürzavaros kavardásban s hirdeti fennen, lobogva, szenvedélyesen, tántoríthatatlanul — azza: a négymilliónyi magyarral együtt, akik az országtól elszakítva csak imáinkban sóhajthatják:

— Igazságot Magyarországnak!
Lovass Gábor.

Feloszlatták a német birodalmi gyűlést és rövidesen megtartják az új választásokat

Hírek a német sajtóban Hindenburg lemondásáról és a volt trónörökös kormányzóvá választásáról

Berlin, június 3

Szombaton meg fog történni a birodalmi elnök rendeletével a parlament feloszlátása és politikai körökben úgy tudják, hogy az új kormány június 26-ra akarja kitűzteni az általános választásokat, mert így nem volna megzavarva az aratás, az iskolai szünet és a nyaralás.

A jobboldali pártok megállapodást akarnak létesíteni a jelölő listák összekapcsolása céljából, hogy egy szá-

vazatuk se menjen veszendőbe.

A Vorwaerts foglalkozik azzal a híreszteléssel, amely Franciaországból indult ki és úgy szól, hogy Hindenburg elnök összel le akar mondani és akkor a nemzeti szocialisták a volt trónörökösöt kívánják a birodalom kormányzójává választani. A szociáldemokraták hivatalos lapja szerint ezt a hírt fantasztikusnak minősíti.

A minisztertanács délután féltkor

ült össze, hogy a birodalmi gyűlés feloszlátásáról tanácskozzék.

A birodalmi kormány a minisztertanácson elhatározta, hogy a birodalmi elnöknek a birodalmi gyűlés feloszlátását fogja ajánlani. A birodalmi elnök erre vonatkozó rendelkezését szombaton teszik közé. Az új választásra vonatkozólag közlebbi részleteket még nem állapítottak meg de ugylátszik, hogy az új választások június második felében lesznek.

A földmivvelésügyi miniszter minden erejével meg akarja oldani a földteherrendezés és a kamatleszállítás kérdését

A képviselőház ülése

Budapest, június 3.

A képviselőház pénteki ülésén folytatták a földmivvelésügyi tárca költségvetésének részletes vitáját. Pintér László beszéde után vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre emelkedett szólásra.

Vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre a birtokpolitikáról

Hangoztatta, hogy a nagybirtok mai rendszerét nem lehet fenntartani. Amíg egészséges birtokelosztás nincs, nem fogunk kilábalni a mai helyzetből. A feudális nagybirtokrendszernek vagyunk a nyomorékjai. A kisbirtok nagyobb adóterheket visel és súlyosabb adósságok nyomják, mint a nagybirtokot. Követelte a fölbirtokrendezést. A moratóriumnak nem híve, de a mezőgazdaság magántartozásainál a hitelezőknek követelésük egy részét le kell mondan.

Kocsán Károly és Vázsonyi János beszéde után Turi Béla a földadó és ártéri járulékok elengedését sür-

gette. Farkas Tibor és Dukai-Tania. Amíg egészséges birtokelosztás zététtette szövé. Felvetette azt a gondolatot, hogy az ezer holdon felüli birtokok bérlői csak okleveles gazdák lehessenek.

Malasits Géza után Navratil Dezső a termésvédelmi törvény megalkotását sürgette.

Báró Vay Miklós a vízimunkálatokra fordított költségvetési összeget keveselte. Nem tartja indokoltnak a termelés átszervezésére beállított tételt. A gazdatársadalom a földmivvelésügyi miniszter mögé sorakozik és erélyes intézkedéseket vár tőle.

Fábián Béla, majd Lukács Béla szóaltak fel ezután. Lázár Miklós a borértékesítés kérdéséről beszélt.

Wolff Károly beszéde

A következő szónok Wolff Károly, tiltakozott az ellen a beállítás ellen, hogy a pénzügyi bizottságban történt felszólalásával ellen-tétet akart keiteni a fő-

város és a vidék között. Ennek ellenkezője az igaz. Ő is azt hangsúlyozza, hogy a mezőgazdaság az állam alapja. Nem lehet a mezőgazdasági termények árát mesterségesen fenntartani. Hiába jó a termés, ha nem tudjuk értékesíteni. Ebben a kérdésben még teljes a bizonytalanság. Mezőgazdasági terményeink el vannak zárva a külföldtől. Ezen feltétlenül segíteni kell. Régióta sürgeti és most is hangsúlyozza, hogy az iparcikkek árát le kell szállítani.

Tauffer Gábor, Schandl Károly a gazdatisztek súlyos helyzetéről beszélt és követelte a gazdatiszti törvény megalkotását.

Az elnök ezután szünetet rendelt el.

Szünet után Dinich Ödön, Tomcsányi Vilmos Pál, Eckhardt Tibor, Téglássy Béla és Kleia Antal szóaltak fel.

Vitéz Purgly Emil földmivvelésügyi miniszter válaszolva a felszólalásokra, hangoztatta, hogy a vízimunkála-

A lap ára 10 fillér

tokat nagyfontosságukhoz képest úgy fogják végezteni, amennyire a pénzügyi helyzet megengedi. Kifejtette, hogy nem földbirtokreformra, hanem földbirtokpolitikára van szükség megfelelő pénzügyi alátámasztással. A földbirtokpolitika egyik célja mindig az kell, hogy legyen, hogy a kisembereknek azt a földet adjuk oda amelyet a legkevesebb üzemköltséggel rentábilisan lehet megmunkálni. A földteherrendezési kérdést, a ka-

mat leszállítását és a földhözjuttatottak helyzetének javítását magyar érdeksélel vezettetve, minden erejével meg akarja oldani.

A miniszter beszéde után a Ház a földművelésügyi tárca költségvetését részleteiben is elfogadta és az elnök indítványára elfogadta, hogy a legközelebbi ülést szombaton tartják.

Az ülés Andaházy-Kasnya Béla és Lakatos Gyula izgalmas személyi vitája után hét órakor véget ért.

Romániában Titulescut bizta meg a király koncentrációs kormány alakításával

Bukarest, június 3
A király pénteken délelőtt kihallgatáson fogadta Titulescut, akit a kihallgatás után ebéden látott vendégül.

A királytól való távozásakor Titulescu közölte az újságírókkal, hogy a király megbizta az új kormány megalakításával és ő a megbízást elfogadta.

Titulescu délután kezdte meg tárgyalásait a pártok vezetőivel. A Lupta szerint szombat estig, vagy legkésőbb vasárnapig megalakul az új kormány. Titulescu az újságíróknak elmondta, hogy a király koncentrációs kormány megalakításával bizta meg rövid terminust kaptam. — mondotta —, mert a válságot sürgősen meg kell oldani.

Amerika gazdasági háborúra rendezkedik be

Katonai behívóval mozgósítják a munkanélkülieket

London, június 3
Amerika 28 legnagyobb városának főpolgármesterei Detroitban konferenciát tartottak, amelyen az amerikai gazdasági depressziót háborús helyzetnek minősítették s az összes erőforrások azonnali mozgósítását sürgették. Boston főpolgármestere a jövő héten hét másik főpolgármestertől álló küldöttséget vezet majd Washingtonba, hogy ötezermillió dollár megszavazását és

az összes munkanélkülieknek katonai módon való mozgósítását követeljük.

A sokmilliónyi munkanélküli hadsereget katonai sátraktáborokban szállásolják el és katonai mérnökök vezetése alatt ut és csatornaépítési talajjavítási és egyéb hasznos munkára használják fel. A küldöttség azt is kiemeli majd, hogy Amerika összes kórházai túl vannak szulfolva a táplálék elégtelensége következtében megbetegedett munkanélküliekkel.

Az evangélikus elemisták nagyszerű színlelőadása

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Pénteken délután ritka szép előadásnak volt színhelye az Apolló mozgó, ahol igen előkelő közönség gyönyörködött a kicsiny gyermekek valóban csodálatos teljesítményében. Mindegyik gyermek természetesen, ügyes, igazi gyermek volt, ki nem pózol, hanem a természetességével hat. Nem volt hiába való a hosszas előkészítő munka, a betanítás, a fáradozás, mert bőséges lett a jutalma. Elefánthy Ilona tanítónő és Elefánthy Sándor igazgató rendező munkájára méltó koronát tett a tegnapi előadás.

A műsor bevezetésékképpen Apór Antal végtelen ügyesen, szinte művészi módon adott elő egy kedves üdvözlő prólogust. A kis interpretátort a közönség hálás tapsokkal melegen ünnepelte.

A műsor következő számaképpen a Cicalakodalmat és a Szarkaláb című vígjátékokat adták elő a kis gyermekek végtelen kedves bájjal. Igen szép és hatásos volt a Hungária című irredenta darab, melynek szereplői tökéletesen adták.

A kis szereplők mindenike egyaránt dicséretet érdemel. Minden szereplő, aki akármilyen szerepet töltött is be, de mivel tökéletesen megállotta helyét, elismerést érdemel. A szereplő kis gyermekek:

Péntek Klára, Nagy Judit, Ujhelyi Janesi és Zsuzsa, Ohning Miklós, Bartha Edith, Fahidi Éva, Feidmann Erzsébet, Forbát Anna, Szöllös Klára, Vörös Adrienne, Fábrián Béla, Forbát Péter, Lukács István, Mohácsy Jenő, Sztankay Csaba, Vieland Aladár, Kovács Ilona, Kozemmel Magda, Siegmund Eszter, Szűcs Ferenc, Dóczy

György, Boczkó Béla, Piacsek Márta, Madarassy Kató, Stojanov Miklós, Kovács Elemér, Balogh László, Tóth Kálmán, Radó Lajos, Krisch Ervő, Borbély Attila, Gábor Éva, May Florence, Röllig Ida, Behök Eteleka, Ujhelyi Zsuzsa, Vieland Edit, Bessenyei Judit, Antal Antal, Molnár György, Szász Tibor, Olasz Vilmos, Gyarmathy Miklós, Nagy Gábor, Kigyós Sándor, Kurián Zoltán, Böör István, Bertalan Lajos, Nagy Sándor, Stojanov Tibor, Gasper Vilmos, Madarassy Miklós, Szikszay Gyula, Veress László, Hidvégi István, Berzéki Kató, Gábor Aurél, Szikszay Erzsébet, Sáfár Olga, Király Kázmér, Csathy Sándor, Király György, Salgó György, Péntek Klára, Porubszky Sára, Ujhelyi Zsuzsa, Holik Jenő, Balogh Pisti, Tyroler Péter, Behök Eteleka, Nagy Judit, Röllig Ida, Madarassy Kató, Vieland Edit, Gasper Attila, Hidvégi Ernő

Nagy Jenő és Sándor.

A műsor egyik fénypontja volt a kis Szűcs Miklós kának, Szűcs Gergey kiváló zenetanár kis fiának nagyszerű gordonka játéka. Bámulatos a zenei készség, amelyet ez a kis gyermek bemutatott s igen ko-

moly ígéret a jövőre vonatkozólag. Az evangélista elemisták szép és kitünően sikerült előadása minden tekintetben a legnagyobb elismerés hangját váltotta ki. Ugy a rendezők, mint a szereplők dicséretet érdemelnek, mert a siker elsőrangú volt.

Gyógyíthatatlan betegsége miatt sósavot ivott és meghalt egy debreceni földműves

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Szeri Mihály debreceni földműves tragikus módon vetett véget az életének. Szeri Mihály már évek óta súlyos gyomorbetegben szenvedett, amely állandóan kínozza. Hiába járt orvosnál, kórházakban, nem tudtak segíteni a betegsége, amely már a legelőrehaladottabb stádiumban volt. Szeri végül is elhatározta, hogy a halál által válja meg magát a szenvedésektől. Május harmincadikán titokban erős sósavat kevert egy pohár vízbe és azt felhajította. A hozzátartozói rögtön észrevették a dolgot és rémülten szaladtak orvosért. Ekkorra

már Szeri Mihály elvesztette az eszméletét. Beszállították a klinikára ahol gyomormosást alkalmaztak, de már ekkor úgy összeégett a szerencsétlen ember egész belső része, hogy remény sem lehetett a felgyógyulásához. Tegnapi, június harmadikán reggel Szeri Mihály a debreceni klinikán borzalmas kínok között kiszendvedett. A halálesettel kapcsolatban a rendőrség értesítette a debreceni királyi ügyészséget, amely megadta a temetési engedélyt, minthogy megállapított nyert, hogy bűncselekmény nem fog fenn.

Az olasz külügyminiszter hatalmas beszédet mondott a dunai államok gazdasági válságának megoldásáról

Róma, június 3
A külügyi tárca költségvetésének szenátusi tárgyalása során Grandi külügyminiszter nagy beszédet mondott, amelyen mindenekelőtt rámutatott arra, hogy főképpen három fontos problémával kíván foglalkozni. E három probléma: a leszerelés, a jóvátételek és a háborús adósságok és végül Délkelet-Európa talpraállítása kérdése.

Olaszország, mint a Genfben ülésező államok legnagyobb része, nem teheti magáévá a nemzetközi szárazföldi, légi és tengerészeti hadi erő eszméjét, Olasz felfogás szerint a népszövetség békéltető munkájának a konfliktusok okainak kiküszöbölésére kell törekednie, nem pedig arra, hogy a nemzetközi jogbiztonság külső struktúráját megszigorítsák. Mindenesetre megállapítható, hogy a francia javaslat nem törekszik a fegyverkezések csökkentésére és korlátozására, hanem inkább olyan módszer, amely háborus eszközökkel akarja a háborút megszüntetni és így sem a biztonságot, sem a békét nem garantálja.

Hangoztatta, hogy a népszövetség tekintélyét és preztizsét csak egy módon lehet növelni, még pedig úgy, hogy csökkentik a fegyverkezéseket.

A jóvátételek kérdésekre áttérve Grandi sajnálkozását fejezte ki azért, hogy a leszerelési értekezletnek nem sikerült semmiféle eredményt elérni a jóvátételei konferencia megnyitása előtt. A leszerelés, a jóvátételek és a háborús adósságok kérdései

technikai tekintetben különállóak ugyan, de politikai és morális tekintetben szorosan összefüggnek. Olaszország véleménye szerint a válság megszüntetése céljából mindenekelőtt meg kell oldani a jóvátételek és háborús adósságok kérdését. Olaszország a legvélhetőbb lehetőségig is teljesíteni fogja a szerződésben reá háruló kötelezettségeket.

Ezután emlékeztetett Mussolini híres nápolyi beszédére, amelyben azt követelte, hogy

a háború tragikus számadása alá végre is húzzák meg a záró vonást.

Olaszország a maga részéről mindenesetre ezt a célt fogja képviselni a lausannei konferencián.

Olaszország a maga részéről minden lehetőséget megtesz, hogy a párisi tanácskozást mielőbb megtartsák. Az emberek százmilliói jól tudják azt, hogy békéjük és kenyerek néhány fontos nemzetközi probléma megoldásától függ.

Harminchatmillió pengővel emelkedett a múlt héten a bankjegyforgalom

Budapest, június 3

A Magyar Nemzeti Bank bankjegyforgalma a május 31-iki kimutatás szerint a május 23-iki forgalommal szemben 36,2 millió pengővel emelkedett. Ez emelkedést az utimóval kapcsolatos váltóbenyújtások és az állam saját girószámláiról történt kifizetések idézték elő. A váltótárca 26,4 millió pengővel növekedett. Az állami számlákról 16,2 millió pengő folyósítás történt, egyéb számlákra, ellenben 2,1 millió pengő folyt be. Az ércéskészlet 0,8 millió pengővel emelkedett.

HIRDETMÉNY.

Az 1929. XXX. tc. 23. §. 4. pontja alapján közhírré teszem, hogy Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a f. évi június hó 6-án, délután 5 órakor a városi házi közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a Városháza hirdetési tábláján ki van függesztve, Debrecen, 1932. június 3-án. Dr. Vásáry István polgármester.

Megnyílt a legolcsóbb Strandfürdő!

Strandfürdőjegy a villamoson vá tva, oda- és visszautazással együtt . . . . . 50 f.

Strandfürdőjegy a pénztárnál váltva . . . . . 40 f.

Gyermekjegy a pénztárnál váltva . . . . . 30 f.

Idény-, havi és kedvezményes családi bérletek olcsón válthatók a pénztárnál.

MARGIT-STRANDFÜRDŐ

Nyolcvan törvényhatósági bizottsági tag érdekes önálló indítványa

Magyar-olasz-osztrák vámuniót és devalorizációt követelnek

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Debrecen város főispáni hivatalához pénteken délelőtt igen érdekes önálló indítvány érkezett be. Az önálló indítványt dr. sz. Kun Béla egyetemi tanár és nyolcvan törvényhatósági bizottsági tag írta alá. Az aláírók azt kérik, hogy az önálló indítvány tárgyalására hívjanak össze rendkívüli közgyűlést. Miután rendkívüli közgyűlés összehívására irányuló kérelmet is ötvennél több bizottsági tag írta alá s így meg is kell tartani.

A nagyjelentőségű indítvány egyébként így hanezik.

Nem akarunk közismert tények felemlegésével hangulatot kelteni, ezért nem tartjuk szükségesnek, hogy magyar közgazdaság és különösen a magyar mezőgazdaság jelenlegi helyzetét ecseteljük. Csakpán arra kívántunk rámutatni, hogy a magyar gazdasági élet sorsa a mezőgazdaság talpra állításától függ. Ennek viszont előfeltétele egyrészt az, hogy a mezőgazdasági termények a gazdaság eredményességét biztosító áron kerülhessenek forgalomba, másrészt a földbirtokra nehezedő teher súlya ne tegye lehetetlenné a termelés produktivitását.

Mindkét feltétel a külföldi kapcsolatokkal áll szoros vonatkozásban. Terményeknek ára nem lehet, ha nincs kivitelünk, adónk és adósságunk nem csökkenhet, ha a külföldi hitelezők magas kamato, követelnek.

Mindkét irányban rámutatott a helyes megoldás lehetőségére gróf Bethlen István a legutóbb Debrecenben tartott beszédében. Mi nagy örömmel hallgattuk az ő kifejezéseit, annál inkább, mert azok teljesen megfelelnek Debrecen törvényhatósága által már több ízben kifejezésre juttatott felfogásnak.

Most, mikor az új termés betakarításának ideje már igen közel van, amikor rövidesen eldől megint egy esztendőre, hogy a sokszorosan megpróbált magyar mezőgazdaság talpra állhat-e, vagy ismét legalább egy évig szenvedni kénytelen nagyon is káosmszerű a körményarák mi-kénti alakulásának és a mezőgazdaságot sújtó terhek problémájával komolyan foglalkozni. E tekintetben minden magyar tényező köteles megtenni azt, amit saját hatáskörében tehet.

Az aláírók azért javasolják, hogy a közgyűlés fogadja el javaslatukat és írjon fel a magyar kormányhoz és kérje a következőket.

A kormány sürgősen készítse elő és juttassa megvalósuláshoz a Magyarország, Ausztria, Olaszország közötti gazdasági megegyeződést, amelynek tekintve, hogy buzából Olaszország kivitele nagyobb, mint a mi kivitelünk, a buza-árak egészséges alakulása szempontjából áldásos hatása rövid időn belül érezhető lesz.

Igyekezzenek létrehozni olyan megegyeződést, amely szerint a külföldi hitelezők jelentékeny engedményeket tegyenek, addig is a külföldi tartozásokra fizetések a Nemzeti Banknál ne történjenek, hanem egy bizonyos idő alatt esedékes rész a tőkéhez csatolassék és törlesztése az eredeti törlesztési idő után következő amortizációval történjék, ha pedig ilyen megegyeződés sem sikerülne, a kormány szükség esetén egyoldalú intézkedésekkel oldja meg a súlyos kérdést.

Mozdonyvezetők országos vándorgyűlése Debrecenben

Állást foglaltak az illetménycsökkentés ellen

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A „MAVOSZ” kebeébe tartozó mozdonyvezetők június 2-án Debrecenben a „MAVOSZ” Otthon helyiségében tartották első vidéki vándorgyűlést. A gyűlésen a fővárosi, valamint a vidéki választmányi tagok tekintélyes száma mellett a vezetőség, képviselőiben jelen voltak: Bakos Jenő a mozdonyvezetők országos elnöke, Dénes Lajos a mozdonyvezetők debreceni csoportjának elnöke, Varga Menyhért felügyelő, dr. Tóth József ügyész, dr. Major Sándor főfelügyelő a „MAVOSZ” debreceni kerület elnöke, Dakó Kálmán „MAVOSZ” debreceni kerületi főtitkára, Nagy Sándor a „MAVOSZ” debreceni kerület főmegbízottja, Ötvös Aladár a vonta-tási osztály főnöke, Polónyi Ferenc fűtőházfőnök, Berliner Jakab főmérnök, ifj. Balás Károly mérnök.

A gyűlést Dénes Lajos a helyi csoport elnöke nyitotta meg. Utána dr. Major Sándor nemcsak a kerület,

de a központi elnökség képviselőiben is megtarta a mozdonyvezetők kar munkálkodását, majd izzó hazafiasságtól áthatott beszéd kíséretében rámutatva a trianoni átokra összetartásra, szeretetre buzdította a tagtársakat. Ezután Bakos Jenő hatalmas beszéd kíséretében vázolta az általános vasutas, főleg mozdonyvezetői nyomort.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után sorrendben felszólaló fővárosi, valamint vidéki megbízott mozdonyvezető tagtársak és pedig: Vasas Gyula Miskolc, Nagy László Pécs, Deutschmann János Pécs, Dénes Lajos Debrecen, Berkovics Ernő Debrecen, Szilák Róbert Dombóvár, Harmati Jenő Kaposvár, Ecker Budapest, Pokorny Emanuel Kanizsa, Nánásy Balassagyarmat, Pásztor Szolnok, Tömöri Cziglé, Korber Budapest és Erdélyi Nyiregyháza egyöntetűen az illetménycsökkentés ellen foglalnak állást. — Hangsúlyozzák a mozdonyvezetők és különösen az órabéres és segéd-mozdonyvezetők szomorú és lehetetlen helyzetét, akik 8—10 évi fáradságos, életveszélyes és kiizdelmes munka után sem jutnak rendszersítéshez, illetőleg kinevezéshez.

Szová tették az illetmény ruhák elégtelenségét, a szolgálati órák és a szabadság idő szabályozását.

Felszólalásukat mindannyian az-zal fejezték be, hogy bár különösen őket sújtja legjobban a trianoni átok azért mint igaz magyar mozdony-vezetőknek csupán egyetlen egy szent cél lebeg szemük előtt: az pedig: Nagy Magyarország visszaállítása!

Az ugyyszólván forró irredentizmustól pezsgő és példás színvonalban lezajlott gyűlést az Otthon helyiségében rendezett társas vacsora követte.

Az Országos Orvosszövetség Hajdumegyei Fiókjának tisztújító közgyűlése

A Magyar Országos Orvos Szövetség Hajdúvármegyei Fiókjá, amelynek a vármegye városaiiban és községeiben lakó orvosok a tagjai, június 1-én, szerdán délután tartotta választmányi és évzáró közgyűlést. A közgyűlés, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, mert kevés kivétellel csaknem az összes fiókszövetségi tagok megjelentek, egyúttal tisztújító közgyűlés is volt. Egyhangúan közfelkiáltással történt a tisztújítás s a tisztikar a következőképpen alakult meg: Elnök: dr. Görgey Márton vármegyei tisztifőorvos, Alelnök: dr. Varga Sándor th. vármegyei főorvos Hajdunánás, Főtitkár: dr. Simon Jenő th. vármegyei főorvos Hajdubárház, Főjegyző: dr. Lévy József th. vármegyei főorvos Hajduböszörmény, Pénztáros: dr. Bagi Gyula községi üv. orvos Kaba, Ellenőr: dr. Soós János th. vármegyei főorvos Hajduszoboszló, Nyugdíjintézeti kezelő: dr. Kató Gergely járási tisztu orvos, th. főorvos Debrecen.

Választmányi tagok lettek: dr. Forrai Péter th. vármegyei főorvos Bal-

Az óriási sikerű
Monte Carlo bombázása
látható
ma is
az Urániában

mazujváros, dr. Oláh Imre községi üv. orvos Hajdudorog dr. Hetty Gusztáv községi üv. orvos, Hajdusámson, dr. Balogh Lajos Hajduböszörmény, dr. Hadas Miklós Hajdunánás, dr. Balla István Hajduszoboszló, Pótválasztmányi tagok lettek: dr. Thurzó Imre községi üv. orvos Balmazújváros, dr. Farkas Samu Hajdunánás, dr. Aszódi Miklós th. vármegyei főorvos Hajduszoboszló. A számvizsgálóbizottság tagjai lettek: dr. Simon József th. vármegyei főorvos Hajduszoboszló, dr. Békényi Lajos községi orvos Fegyér, dr. Erhardt Tibor községi orvos Egyek. A tegyelemi bíróság tagjai lettek: I. bíró: dr. Varga Sándor, II. bíró: dr. Oláh Imre, I. pölbíró: dr. Forrai Péter, II. pölbíró: dr. Bagi Gyula, Jegyző: dr. Kató Gergely, Vizsgáló biztosság: dr. Simon Ernő, Közvédlő: dr. Lévy József.

Említésreméltó, hogy a tisztikarnak és választmánynak tagjai immár a harmadik ciklusban kapták egyhanguan a fiókszövetségtől megbízatásukat.

Csütörtökön délután tartotta meg a Szent Erzsébet Egyesület szezonzáró klubdélutánját

Igen nagyszámú és előkelő közönség részvételével tartotta meg a Szent Erzsébet Egyesület rendezt havi klub-összejevételét. A megjelentek a késő éjszakai órákig a legjobb hangulatban maradtak együtt. A klub-összejevételre megjelentek Ruffy-Varga Kálmán felsőházi tag, a Szent Erzsébet Egyesület igazgatója, dr. Baranyay Béla egyetemi tanár, dr. Budaházy-Bruckner Ernő egészségügyi főtanácsos, Kovássy Kálmán erdőigazgató, Suhajda Béla bankigazgató stb.

A megjelent hölgyek névsora a következő: Acház Imréné, dr. Antal Ica, Auer Kálmáné, dr. Baranyay Béláné, dr. Balogh Zoltáné, Bagaméry Károlyné, Behán Pálné, Benkő Katinka, vitéz Berényi Istvánné, Benyovszky Lászlóné, Botos Mihályné, Botos Gézáné, Bottka Edith, dr. Bohn Edéné, Bosznay Istvánné, özv. Beznák Aladárné, dr. Budaházy-Bruckner Ernőné, Bruckner Mártha, dr. Czeglédy Mihályné, Dannenberg Ingeborg (Berlin), Demler Gyuláné, Elda Siardi (Udine), dr. Fazakas Sándorné, Halasi Pálné, Halász Miklósné, özv. Hindy Attiláné, Hecz Magda, Horváth Antalné, Höchtl Margit, dr. Jóna Kálmáné, dr. Jóna Ödöné, özv. Jámbor Lajosné, dr. Karácsony Miklósné, Kazinczy Gáborné, Kelemen Ernőné, dr. Kesserű Lajosné, Király Julia, Király Tiborné, Kovássy Kálmáné, Konez Alajosné, özv. Konez Ákosné, Könyves Tóth Mihályné, Kuka Józsefné, Litteraty Ela, Markovics Béláné, Mátéffy Istvánné, vitéz Nagy Pálné, Nagy Józsefné, K. Nagy Zoltáné, Pavlatits Béláné

özv. Pajor Kálmáné, dr. Perin Jánosné, dr. Rásó Sándorné, dr. Rex Sándorné, Rex Margit, Reuter Dita (Salzburg), ifj. Rickl Antalné, dr. Ruffy-Varga Kálmáné, dr. Rugonfalvy Kiss Istvánné, özv. Rémzás Gyözöné, özv. Sass Béláné, Sághy Lajosné, özv. Schlachta Jánosné, dr. Szabó Zsigmondné, Szakács Mózsné, dr. Szentmiklóssy Jenőné, Szendrői Pálné, dr. Szilvassy Zoltáné, Szinyei-Merse Pálné, Szirmay Istvánné, Szögyényi Gyuláné, Szögyényi Pöszji, dr. Tynyogi Szücs Gézáné, Tarján Edith, Sz. Tóth Béláné, Tamássy Jánosné, Tarpay Béláné, Wallner Gyuláné, dr. Várady Sándorné, Végh Béláné, Wilhelm Emilné, Vértessy Istvánné, Vértessy Ibi, Zempléni Mária, dr. Zeleny Vincéné.

Egy évi és négyhónapi fogházra ítélték egy építési katasztrófát okozó építész

Budapest, június 3

A Szent László-utí építési katasztrófa, — amelynek nyolc halálos áldozata volt —, ügyében délután 3 órakor hirdettek ítéletet, amely szerint a törvényszék bűnösnek mon-dotta ki Moor Géza építőmestert többrendbeli gondatlanságból okozott emberölés és súlyos testiértés vétségében és ezért egy évi és négy hónapi fogházra ítélte. A bíróság Moor két vádlottársát felmentette.

Elveszett

kedvenc tárgya, állatja?
Csak egy hirdetés Kosuth-utca 3.

Vasárnap lesz a bélyegkiállítás

A bélyegkiállítás iránti nagy érdeklődést mutatja az a körülmény is, hogy a kiállítási jutalmakra az egyesületi díjakon kívül 16 plakett, több könyv, fametszet stb. jutalmakat ajánlottak fel, amelyek az Olympia sportüzlet Ferenc József-uti kirakatában vannak közszemlére kitéve. A kiállításon látható lesz a hősi halált halt Endresz György és a szerencsétlen véget ért Justice for Hungary repülőgép fényképe izléses repülőbélyegekből összeállított keretben. Szerepelni fog még Clark amerikai emlékbélyeg azon a képen, amelyről a bélyeg rajza készült. Nagy érdeklődésre tart számot a több mint 2000 harctéri felvétel, Belépődíj nélkül lehet a kiállítást megnézni, de a tájékoztató megváltása kötelező és ennek ellenében a kiállítás rendezősége bélyeg-szaklapokat, kiállítási- és Ady-emlékbélyegeket ad.

A bélyegkiállítás díjai:

1. Vándordíj egy ezüst serleg. 2. Szépségdíj (dr Rácz Lajos, Bíró Marcel és Nagy Jenő ajándéka.)

1. Egyesületi aranyozott plakett, 2. Egyesületi ezüstözött plakett, 3. Egyesületi bronz plakett, 4. Egyesületi ifjúsági plakett, 5. Sestina Jenő plaketteje, 6. Rickl Antal plaketteje, 7. vitéz dr Roncsik Jenő plaketteje, 8. Roncsik Tibor plaketteje, 9. Tóth Ferenc plaketteje, 10. dr Gábor Béla plaketteje, 11. Fürst László plaketteje, 12. Halmos Rezső plaketteje, 13. Keiner Ármán plaketteje, 14. Kaposi Géza plaketteje, 15. Varga Károly ezüst cigarettatárcsa, 16. Dr Ecsedi István négy könyv ajándék, 17. Bíró Marcel 3 fametszet, 18. Csapó László 1 fametszet, 19. Csapó László 1 könyv ajándék, 20. Dr Weisner 3 előfizetés a „Dunán postára“.

Nevezések, 1. csoport, Varga Károly, 2. csoport, Halmos Rezső, Nagy Árpád, dr Salánky József, Rósenfeld Lajos, özv. Soltész Lajosné, Ehrenfeld Miklós, szemelvények Európa bélyegéből.

3. csoport, Vitéz Kanabé Dezső boszniai szemelvények gyűjteményéből, Dr Rácz Lajos boszniai szemelvények gyűjteményéből, Csapó László magyar és boszniai, Burka Ferenc román és egyéb jubileumi sorok, vitéz Soltész Gyuláné román jubileumi so-

rok, dr Nagy Zsolt magyar gyűjtemény.

4. csoport, Varga Károly magyar és osztrák gyűjtemény részletek, Tóth Ferenc magyar gyűjtemény részlet, Csapó László magyar gyűjtemény részlet, Than Gyula magyar gyűjtemény részlet, Nagy Lajos repülő és magyar gyűjtemény részlet, Vidovics Leó cseh gyűjtemény.

5. csoport, Lajos Béla postai levelezőlapok, Fürjes Ferenc tábori levelezőlapok, Nagy Árpád képes-, Fehér Andre képes-, dr Tóth Emil képes levelezőlapok.

Pacsirta uccai elemi iskola postai levelezőlapok.

Pacsirta uccai cserkészcsapat képes postai levelezőlapok.

Vitéz Szabó Endre hősi emléklapok, Szabó Elek tábori- és delezanc levelek.

Fürst László amerikai delezanc levelek.

Nagy Lajos elsőrepült levelek géplebelűzés alkalmi betűzés.

Kiss Ernő okmánybélyegek, 6. csoport, Kaposi Géza hadi alkalmi bélyegek.

Réthy István hadi alkalmi bélyegek

7. csoport, Ratkóczy Tibor, Varga Sándor, Keiner György, Keiner Sándor, Rickl Antal, Rickl Péter, Nagy Loránd, Gárdos Miklós, Fehérvári Tibor, Kiss János, Vásárhelyi Miklós.

Megkezdte a debreceni tábla a Zavilla-féle sikkasztási bünper tárgyalását

Ma, szombaton délelőtt hirdetik ki a másodfoku ítéletet

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Bizonyára emlékezetes még Debrecen egész társadalmában az a nagyarányú sikkasztás, amelyet még 1928-ban és 1929-ben követtek el a debreceni Társadalombiztosító Intézetnél. Az elsikkasztott összeg mintegy ötven ezer pengőt tett ki. A rendőrség széles körű nyomozást folytatott ebben az ügyben és végül letartóztatta Gombácsi György intézeti pénzbeszedőt, aki egyébként nyugalmazott Máv. főkapitány és havi 350 pengő fizetése volt. Letartóztatták ezután Zavilla Dénes számellenőrt, a kereskedelmi osztály vezetőjét, valamint Willinger Béla tisztviselőt, aki ellen szintén kisebb-nagyobb sikkasztás bűntette volt a vád. Az első eljárás alatt a gyanúsítottak egyrészt tagadták a bűncselekmény elkövetését, azonban később csaknem teljes beismerő vallomást tettek, az egy Zavilla kivételével, aki tagadta, hogy bármi része is lett volna a sikkasztások elkövetésében.

A nagyarányú bűntudat a múlt év júniusában tárgyalta a debreceni törvényszéken a dr Rézler Ervin elnöksége alatt működő büntető tanács. Napokon át tartott a rendkívül érdekes és bonyolult bünperben a tárgyalás. A három vádlott ellen kétszázötven

rendbeli hivatali sikkasztás büntetése címén emelt vádat a debreceni királyi ügyészség. A vád szerint a vádlottak még 1928-tól kezdve közösen és összejátszva sikkasztották el az ötven ezer pengőt, amit azután saját céljaikra használtak fel. A főlángvalóan Zavilla részben beismerő vallomást tett, ezáltal azonban Gombácsi tagadott körömszakadtáig. Zavilla azonban a magára nézve is terhelő vallomásaiban olyan bizonyítékokat szolgáltatott Gombácsi ellen, hogy ennek a bűnössége is kétségen felül megállapítást nyert. Willinger Béla is elismerte, hogy követett el szabálytalanságokat.

A tíz napig tartó monstre-bünper június tizenkettedikén ért véget, amikor dr Rézler Ervin törvényszéki tanácselnök kihirdette az ítéletet. A törvényszék Zavilla Dénest három és félévi, Gombácsi Györgyöt pedig két és félévi fegyházbüntetésre ítélte, míg Willinger Béla hathónapi fogházbüntetést kapott. Az ítélet a királyi ügyész tudomásul vette, azonban a vádlottak és a védők felebbezést jelentettek be az ítéletátlábihoz.

A debreceni táblán dr Várady Sándor tanácselnök büntető tanácsa foglalkozott pénteken délelőtt ezzel a

bűntudattal. Ez alkalommal a vádat dr Jeney Gábor főügyész helyettes képviselte, míg Zavilla védelmét dr Aczel Jenő, Gombácsi Györgyét pedig Lovag Berks Lajos dr ügyvéd látta el. A tárgyaláson a vádlottak nationálójának felvétele után dr Balogh István táblabíró ismertette az iratokat, amely az egész pénteki napot igénybe vette. Dr Várady Sándor tanácselnök a tárgyalás folytatását ma, szombaton délelőttre tűzte ki. Az ítélethirdetésre délelőtt fog sor kerülni.

A budapesti lengyel konzul előadása Debrecenben

A kereskedelmi és iparkamara elnöksége dr Straukosz Pál budapesti lengyel konzult meghívta avégből, hogy a gazdasági Lengyelországról és lengyel és magyar gazdasági összeköttetések lehetőségeiről előadást tartson.

A konzul a meghívásnak örömmel tett eleget és június 4-én, szombaton este háromnegyed 7 órakor a kereskedelmi és iparkamara dísztermében előadást tart a gazdasági Lengyelországról és a lengyel és magyar gazdasági összeköttetések lehetőségeiről.

A lengyel-magyar gazdasági közzeledés egyik legfontosabb életérdeke gazdasági életünknek s éppen ezért a kamara elnöksége nagyon szeretné, ha Lengyelország kereskedelmi ügyeinek magyarországi képviselője arról szerezhetne meggyőződést, hogy előadása a város vezető tényezőinek és kereskedelmi és ipari, valamint gazdaérdekeltségének teljes érdeklődését felkeltesse.

Dr Straukosz Pál Sándor előadását magyar nyelven fogja megtartani, mert ezzel is kifejezést kíván adni a magyar nemzet iránt érzett szeretetének.

A konzul feleségével és kísérelővel Fekete Mihály diákszövetségi titkárral június 4-én, szombaton este 6 órakor érkezik Debrecenbe a budapesti gyorsvonattal. Az áhómáson a kamara elnöki tanácsa hivatalosan fogadja és felkéri az érdeklődőket, hogy a fogadáson megjelenni szíveskedjenek.

Az előadás után a konzul és felesége tiszteletére az Arany Bika éttermében barátságos vacsorát rendeznek. (A vacsora saját költségén étlap szerint.)

A „trianoni“ új nemzedék előtt!

EMLÉKBESZÉD

(Az 1932. május 29-én megtartott „Hősök napján“ a debreceni kegyesrendi reálgimnázium hősi halottai emlékére rendezett emlékünnepen)

I.

elmondotta: Zivuska Andor.)

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Ünnepre jöttünk, Hősök ünnepére, annak a rendnek a falai közé, amelyek a padsoraira, — a múlt időkben évtizedről-évtizedre, századról-századra, mint elhomályosulhatatlan iker-csillag ragyog le a soha el nem hunyó kettős eszme:

„Isten!“... és „Haza!“

Három igazán szent hely van a világon: az oltár, az édesanyai öl... és a Hazájukért hősi halált halt ifjú hősök sírja!... Most, mikor ez előtt az emléktábla előtt állok és az ifjú hősök emlékéhez kívánok szólni, egyszerűen úgy érzem, hogy a három szent hely kettővé kevesbedik: mert a hősi halált halt ifjú hősök sírja oltárrá magasztosul, amelyen örök, kiolthatatlan fényvel ég a Hazáért mindent áldozni kész hazaszeretet soha el nem lobbanó oltártüze!

Mikor itt az ünneplő közönség egész lélekkel a hősök emlékére csüg

és minden szívdobbanással felém tekint, úgy érzem, mintha valami nagy és szinte áttörhetetlen sötétség ereszkednék elém: nem azért, mintha nem tudnám azt, hogy mit szeretnék elmondani, hanem azért, mert mint valami apró, gyorsan kigyuló tűz-kérdőjel pattan elém a kérdés: hogyan? milyen formába öntsem az én igénytelen szavaimat?... És most jut eszembe valami... Egyszer régen — egy tanyáról indultam hazafelé. Sötét, csillagtalan éjszaka ölelt meg mindent és akkor azt mondotta a házigazdám:

— Ha mindenképpen menned kell ebben a vaksötét éjszakában, várj! hogy el ne tévedj, a kezébe adok egy kis lámpát! Ezzel a kis lámpával aztán mindig világítsd azt a fehér kis ösvényt, gyalogutat, amely átvezet az erdőn, arról le ne téj és elfogod élni a falut!

...Igy érzem magam ebben a tanácsstalanságban most is — és előveszem az én kis lámpám: az én mélyen érző szívem: világítom vele az én meggyőződésem fehér mesgyéjét és én hiszem, — hinni akarom, hogy a faluba jutok — a lelkekhez érek!

...Ha azt kérdeznéd valaki tőlem: mi az, amiért élni, küzdeni, szenvedni és ha kell, meghalni is érdemes?

Azt mondanám neki: Tedd le a földre ezt a kis lámpát és a lámpa sugara által kerülő fénykör az

amelyben magában foglal mindent, amelyben elfér minden, amiért élni kell, amiért élni és küzdeni érdemes. Ami ebbe a körbe bele nem fér, ami ezen a körön kívül esik: az lehet az arany sápadt fénye, az lehet a híres dicsőség hideg reflektorfénye, az lehet a hatalom és erő nyers uralma de az igazi szépségnek, az élet igazi melségének a körén kívül esik, — boldogító ereje nincsen! És nem-e így van?... Hát nem-e ezen a körön belül helyezkedik el az élet igazi szépségét megőlelni tudó emberi lélek három nagy megnyilatkozási formája: a Haza — a család... s a tiszta minden érdektől ment: nemes és tiszta barátság?...

...Haza!... család!... baráti kör! Fiatal hősök! milyen szomorú végzettséggel keverte össze a sors ezt a három kört nálatok, milyen tragikus összeomlás!... Ti elhagytátok a családot a baráti kört — és elmentetek meghalni a Hazáért! Fiatalon halt! hát van-e valami tragikusabb összeegyeztethetlenebb ennél!...

...Olyan ez, mintha a már-már kibomló, piros, — pattanni készülő rózsabimbóhoz nem selymesen zöld levelet, hanem gyászfátyolt kötne a kéz; megcsufolva a természet nagy-szerű törvényeit és rendjét. Ugy tesz nekem, mintha május aranyos napfény hullott volna és ti elindultatok volna a ragyogó napsütésben: az ut mellett vá-

rág: ibolya és gyöngyvirág ezre: az ágakon zengő csalogánydal és Ti mentek... mentek és nem nyultok meg a mosolygó virághoz, nem álltok meg a zengő madárdalnál, csak mentek... mentek — szemét behunyva: az arany napsugarat sem látva és beleléptek az éjszakába!... Meghaltai fiatalon!... Félig ébren, félig álomban járva; a férfikor küszöbéig sem érve; el nem érve még az élet egyetlen sikerét, egyetlen nagy vágy beteljesedését!... Meghaltai fiatalon: az érzések ezer és ezer származó titkával a szívben... a minden átfogó szerelem egyetlen nagy vihára. — egyetlen boldog órája nélkül!...

Es mégis! En úgy érzem, hogy nem történt más, csak: idő előtt csatlolt Rátok, ifjú hősök, a sors a nagy fehér szárnyat, hogy elszálljatok innen az élet teljes szépségében: vágygal, reményvel; az illúziók és álom gazdag varázsában és ne lássátok azt, mit sorsul adott nekünk megérni: imádott Hazánk romokba roskadását, a lassan leboruló és mindent átka-roló nagy magyar gyásznap az éjtel!...

Az élet sohasem volt szenvedés és küzdelem nélkül; de mégis talán soha sem volt olyan szenvedésteljes, mint ma! Ebben a rettenetes, virradni nem tudó, virradni nem akaró magyar éjszakában! Kód, kód, fojtó, nehéz kód a lelken!

(Folytatjuk)...

Az egyetem évzáró ünnepélyén bucsut vett a Kollégiumtól

Dr. Neuber Ede rector beszéde — Dr. Bodnár János előadása a rádiumról

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A debreceni gróf Tisza István Tudományegyetem most tartotta tanévzáró közgyűlését, amelyet pénteken délelőtt 10 órakor a Nagytemplomban tartott istentisztelet előzött meg. A közgyűlés délelőtt 11 órakor kezdődött a Kollégium dísztermében, ahol megjelentek az egyházi, katonai, polgári hatóságok kiküldöttei, a társadalom előkelőségei, az egyetemi tanári kar és ifjuság tagjai.

A rector megnyitója

Az ünnepélyes közgyűlés elején a kollégiumi kántus énekelt el a Nemzeti Híszkegyet, majd pedig dr. Neuber Ede tartott nagytértű és rendkívül érdekes tudományos előadást, amelyet egyik későbbi számunkban bő kivonatban közölni fogunk. A rector beszéde végén az egyetem nevében az ősi Kollégiumtól vett bucsut gyönyörű szavakkal.

Bucsu a Kollégiumtól

Az 1931—32. tanév záróünnepélye — mondotta — elváltást jelent számunkra a Kollégiumtól, az új tanévet már az új központi épület falai között fogjuk megkezdeni.

Bucszni attól az anyától, mely mondhatjuk méhében hordozta és anyatejjel táplálta az egyetemet gondolatnak is fájdalmas. Mindazt a hálát, mindazt a szeretetet, amit az egyetem táplál az ősi Kollégiummal szemben, amely érzelmekben a felejthetetlen emlékek gazdag raja vibrál, szavakba önteni nehéz feladat.

Bucszunk a Kollégiumtól, nem azért, hogy elszakadunk tőle, hanem azért, mert új fészket alapítottunk. Melyben a régi tűzhelyről magunkkal vitt lángokat fogjuk tovább szítani és új fényben felragyogtatni. Ha beteljesedik, amint hogy reméljük, hogy beteljesedik, Baltazar Dezső püspök prófécija, hogy bucsunk a „dicsőségbe induló fiú” bucsuja, akkor ennek a dicsőségnek legszebb sugárkévei mindenkoron a Kollégiumot fogják körülönni.

Te ősi dicső Kollégium! Aki megszoktad azt, hogy minden évben százával bucsuznak Tőled a szárnyaid alatt felnőtt ifjú emberek csak azért, hogy meglett férfi korukban annál nagyobb szeretettel jöjjenek vissza s vegyenek körül, ime most bucsuzunk Tőled, mi is: Tisza István Tudományegyetem. Mi is vissza fogunk jönni, hogy együtt örüljünk Veled örömeidben, együtt gyászoljunk Veled bánatodban. Vissza fogunk jönni „ha fáradtak és terheltek” vagyunk, hogy a Te háromszáz év óta szüntelenül buzógó forrásaiból megennyhüljünk és új ihletet, új erőt merítsünk. Vissza fogunk jönni dicsőségünkben, hogy azt megosszuk Veled, visszajövünk gondterhelt napjainkban tanácsaidért. Ahogy egymásból lettünk, úgy akartunk egymásért élni!

Legyen a mi viszonyunk termékeny áldást hozó a Tiszántul magyarságának, Debrecen városának és akkor méltó örökösöd leszünk! Adja Isten, hogy így legyen!

Dr. Bodnár János előadása a rádiumról

A megnyitó beszéd után dr. Bodnár János egyetemi tanár, az orvoskar dékánja tartott tudományos értekezést a rádiumról. A teljesen tudományos szinten tartott, de a laikus számára is érthetővé és élvez-

zetessé tett előadást olyan nagy figyelemmel hallgatta a közönség, amelyen csak ritkán jut osztályrészül tudós előadónak.

Dr. Bodnár János mindenekelőtt méltatta a rádium felfedezésének jelentőségét, amely szédületes perspektívát állít elénk. A tudomány ma már odáig fejlődött, hogy megoldotta a láthatatlan és megszámlálhatatlan megszámlolásának problémáját. Egy köbcénti hidrogénban 54 trillió atom foglaltatik. Ez olyan mennyiség, hogy Debrecen százezer lakosa, ha percenként 100-at tudna összeszámolni, 5 millió év alatt számolhatná össze egy köbcénti hidrogén atomjait. Egy gramm rádium előállításához ötezer kiló uránium ércet kellett feldolgozni. A rádium nagy jelentősége abban áll, hogy megszakítás nélkül termeli az energiát. A rádium energiája az atomok átalakulásából származik. Az atomot mesterséges uton eddig nem tudták bomlásra bírni, de a rádium atomjai önként bomlanak fel. Egy gramm rádiumban annyi atom van, hogy az csak 1600 év múlva csökken felére. Az uránium élettartama még ennél is nagyobb, amennyiben 5000 milliórd esztendőre tehető. Amennyi rádium elbomlik, ugyanannyi keletkezik az urániumból. Az atomokba zárt energia mennyiség felhasználása a legnagyobb problémája az emberiségnek, mert szénkészletünk csak ezeröttszáz évig, a nyersólj pedig legfeljebb ötszáz évig elegendő. Az atombontás kérdésével ma még úgy állunk, mint az ősember, aki a gazdag tüzelőanyag, széntelepek fölé emelte kunyhóját, de még nem ismerte a tüzet. Az elemek átalakítása, a transzmutáció az a kulcs, amely az atom energia felszabadításához vezet. A transzmutációnak elvi akadályai már nincs is.

A lenyűgözően érdekes előadást a közönség percekig tartó tapsval honorálta, majd az egyes karok dékánjai a beérkezett pályamunkák jutalmazásáról tettek jelentést.

Jutalmazások

A pályamunkák jutalmául plakettet kaptak a következők: Szabados László hh., Bácsy Ernő bh., Németh László hh., Békefi Benő hh., Segesváry Lajos hh., Blaskovits Zoltán in., Szűcs János ih., Révész József ih., Csomor Benő oh., Kiszely György oh., Dickmann Sándor oh., Harsányi Dezső oh., Gellmann Miklós oh., Gonda László bh., Bucsay Mihály hh., Gáspár Gyula bh., Scholcz József bh., Erdődy László bh., Serfi András hh., Lengyel Imre bh.

A szép ünnepély a Himnusszal véget ért.

Katonazekar vasárnap 11-től 1-ig az Arany Bika Bocskay-terraszán

Dr. Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspök Debrecenben

Beszédet intézett a debreceni katolikus egyetemi ifjakhoz

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Dr. Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspök csütörtökön, június 2-án dr. Lindenberger János apostoli kormányzó társaságában Debrecenbe érkezett, ahol az éjszakára megpihent és tegnap délelőtt pár órát töltött a főpásztor. A pár órás látogatást hosszú időre emlékezetessé teszi az a körülmény, hogy a kitünő főpásztor, akinek az egyetemi ifjuság iránt megértő jóindulata és bőkezű pártfogása országosan ismert és tudott dolog, készséggel elvállalta, hogy a debreceni Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Szent László Köriének épen a tegnapi napra kitűzött évzáró ájtatosságát, celebrálását elvállalta. Délelőtt 9 órára a Therezianum tágas kápolnája szorongásig megtelt egyetemi és főiskolai hallgatókkal, akik nagy örömmel veték a főpásztor érkezését, aki az egyetemi ifjak sorfala között vonult fel a kápolnába. A Therezianum kapujában dr. Láng Nándor egyetemi tanár, a Szent László Kör díszelnöke fogadta a főpászort.

A kápolnában a szentmise megkezdése előtt rövid szentbeszédet mondott Glattfelder püspök, amelyben ragyogó szónoki tudással, csillogó elokvenciával szólott a diáksághoz és fölhívta figyelmüket arra, hogy a mai kor tülekedő kenyérvárcában nem elég csak a szellem tudással való gazdagítása, hanem a lélek művelésére is szükség van, mert minden kultúra lelke tulajdonképpen a lélek kultúrája. Mit

ér, ha valaki könyvespolcot hordoz is fejében, ha a tudás hideg és fagyasztó csillogásával káprázatos játékot tud is produkálni, ha szívének melege s lelkének nemes eszmékkel, ragyogó elgondolásokkal és cicomamentes jóságával nem tudja ellensúlyozni a rideg intellektualizmus egyoldalúságát. Komoly világszösságra van szükség, az Urísten szerető és odaadó szolgálására, az állandó kapcsolatra, amelynek meg kell lennie Isten és az ember lelke között.

A hatalmas erejű szónoklatot, amelynek minden szavát, mohón szívta a hálás hallgatóság, Te Deum követte, amelyet a püspök intotta, majd szentmise volt, amelynek végzetével elénekelték a Himnuszot. Szentmise után dr. Glattfelder Gyula a Therezianum folyosóján hosszasan elbeszélgetett a diákokkal, akik között bámulatos memorijával a diákság iránti élmék és régi kapcsolata révén többet föl is ismert. Ezután dr. Láng Nándor társaságában kíséretével együtt a kitünő zárda épületét és néhány percre benézett a leánylyceum III. osztályának hittanvizsgájára. A Svetits Intézet megtekintése után az egyetemi központi épület és a klinika megszemlélésére indult, majd a déli gyorsvonattal visszautazott püspöki székhelyére, Szegedre.

A püspök debreceni látogatása magánjellegű volt, így látogatást sehol sem tett.

Dr. Neuber Ede professzor fajegészségügyi akciójának eredményeként Budapesten iskolaszanaszatóriumot állítanak fel

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A „Debreceni Ujság—Hajdúföld” már több ízben beszámolt arról az országos jelentőségű fajvédelmi akcióról, amelyet évekként előzött dr. Neuber Ede egyetemi tanár, a Tisza István Tudományegyetem jelenlegi rector magnificus kezdeményezett az iskolás gyermek egészségének megvizsgálásával. A nagy lelkesedéssel és kitartó munkával lefolytatott vizsgálatokból Neuber professzor egy tudományos, mint gyakorlati szempontból korszakot jelentő konzekvenciákat vont le s akciójának eredményeit részletesen ismertette a szakkörökkel. Ezt a munkát nevezte el egyik vezércik-

kében Herczeg Ferenc a „magyarság fekete könyvé”-nek s ujabban mind több és több oldalról részesül ez a fajegészségügyi kezdeményezés elismerésben.

Dr. Neuber Ede professzor pénteken délelőtti rectori záróbeszédében, amely súlyos igazságokat tartalmazó megállapításaival méltán tarthat számot országos visszhangra, ennek a fajegészségügyi szabadságharcnak célkitűzéseiről értekezett. Ugyanakkor kapjuk a hírt, hogy a „magyarság fekete könyvé”-nek már meg is volt az első pozitív sikere, amennyiben a gróf Zichy János ny. kultuszminiszter, országgyűlési képviselő elnöksége és gróf Károlyi Gyuláné társelnöksége alatt álló Magyar Iskola Szanaszatórium Egyesület elhatározta, hogy a beteg, főleg pedig a tuberkulózisban szenvedő iskolás gyermek számára a budai Svábhegyen szanaszatóriumot építtet s ezt részint a társadalom támogatásával, részint állami uton még a nyár folyamán tető alá akarják hozni. A közgyűlés, amely a szanaszatórium alapításának szükségét kimondta, dr. Neuber Ede professzort az igazgatóság orvosi tanács-tagjává választotta.

Hirdessen
a Debreceni Ujságban

A legjobbat ajánljuk!

Fehérneműink

minősége és kivitele
elsőrangú . . . .

Kardos László cég

Használatban a legolcsóbb!

Hírek

1932. június 4. Szombat.
Prot.: Kerény. Kath.: Ferenc.

Ma a következő gyógyszerlőrak tartanak éjjeli szolgálatot:

„Aranygyal” Bánó Andor Piac-u. 50. „Nap” Tolvay Imre Piac-u. 1. „II. Rákóczy” Aranyl S. A. Örökös Széchenyi-u. végén. „Bocskay” Laszányi József Cegléd-u. 22. „Tisza” Jónap Aladár Magoss György-tér 9.

IDÓJÁRÁS.

A debreceni egyetem Földrajzi Intézete jelenti június 3-án:

A mediterrán rossz időjárás területen váratlan gyorsasággal terjeszkedett ki a mi területünkre is. Az erősebb felhősödés már a kora hajnali órákban megindult, sőt délelőtt csapadék is esett. Az eddig leesett csapadék mennyisége azonban jelentéktelen, nem éri el az 1 mm.-et sem. A nagyobb borultság megakadályozta a fokozottabb felmelegedést is és így a várt felmelegedés elmaradt. A mai hőmérséklet végeredményben jóval a tegnapi nivå alatt maradt s alig haladta meg a 20 fokot.

A közeli órákban újabb esőfrontok átvonulása várható s néhány nap múlva a lehűlés is fokozódni fog.

A légnyomás ma egész nap erős tempóban esett. A tenger színére redukált értéke reggel 757,8, este 754,9 mm. volt, Esti hőmérséklet 18,2 fok. **Borult, hűvös és csapadékos idő várható, esetleg zivatarokkal.**

Két lakatosinas

A Magyar Aero Szövetség minden évben alkalmat nyújt arra, hogy az aviatika iránt érdeklődő és a repülőgépipítés tudományában buvárkodó ifjúság bemutassa e téren elért eredményeit. Az idén is megrendezte az érdemes szövetségség repülőgép-modell versenyét, amelyen a magyar ifjúság minden rendű tagjai közül igen számosan szerepeltek.

Gondosan csomagolva vitték el a műhelyekben, iskolai termekben, vagy diákszobákban elkészített kis repülőgépeket, amelyek a Csepel szigeten néhány nappal ezelőtt álltak starthoz. A kedvezőtlen időjárás miatt a verseny egyik felét el kellett halasztani, a megtartott felében két debreceni lakatostanonc aratott szép sikert. Megérdemlik, hogy mi is ideirjuk nevüket: Balogh Béla nyerte az első, Szabó Béla pedig a második díjat.

Nevüknek be kellene járnia az ország egész sajtóját, mert hiszen amit ők végeztek, az buzdító példa lehetne az egész magyar ifjúság szemében.

Balogh Béla és Szabó Béla, a két derék iparostanonc, napról-napra a legnehezebb testi munkától elfáradva látott hozzá esténként, hogy szívének rejtett vágya szerint utat törjön a magasba való emelkedés felé.

Szinte sir a lelkünk, ha azt látjuk, hogy a trianoni Magyarország szűk életlehetőségei között milyen hely-

zetben sínylődik az a nemes ipar, amelynek kereteibe ilyen utópótlás igyekszik.

Hol fognak az életben szárnyat bontani ezek az ifjak, ha a műhelyekben pihen a szerszám, ha a „győztesek” parancsa tiltja a magyar tudás érvényesülését?

Am ne háborítsa a mi kételkedésünk az ő győzelmük megérdemelt boldogságát.

Amit ők cselekedtek, amikor fiatal testüket és agyukat kora reggeltől-sötétig tartó munka után pihenés helyett újabb munkába: egy általuk választott nemes, magasabb cél szolgálatába fogták, az máris a kétségbeesett jelen hétköznapi tépelődéseivel fölé messzire kiemelkedő teljesítmény.

Ez az a szellem, amely a magyar igazságnak az új Endresz Györgyököt adja, mégpedig nem csak hősi halálra, hanem a mindnyájanak boldogabb, verőfényesebb magyar jövődicsőséges felépítésére.

Az évzáró iskolai ünnepek beszédeiben példa lehetne a két debreceni lakatostanonc, mert amíg műhelyekben és iskolai tantermekben ilyen ifjúság nevelkedik, addig a jelennek semmilyen sorvasztó bilincse nem gátolhatja meg a szebb magyar jövődicsőségek kibontakozását! (M.)

VASÁRNAPI ISTENTISZTELETI REND:

A református templomokban:

Nagytemplom: 10 óra Bakó László
5 óra Kovács József, Kistemplom: 9 óra Baja Mihály, 11 óra dr. Farkas Pál, 5 óra vallásos estély, Uray Sándor. Kossuth-utca: 10 óra Kolozsváry K. L., 5 óra Kovács Kálmán. Árpádtér: 10 óra Kovács József, 3 óra Szabó Pál, Ispoltály: 10 óra dr. Danesházy S., 5 óra Bakó László, Homokkert: 10 óra Kalas Ferenc, 3 óra dr. Kökényessy A. Nyilastelep: 8 óra Papp Imre. Csapókert: 10 óra Halász András, Ondód-Vedres dűllő: 10 óra Benke Tibor, Bánk: 10 óra vitéz Szabó Endre, Fancsika: Vajda László, Ebess: 10 óra Bagdy Dániel, Pac: 10 óra Kántor József, Nvulas: 10 óra Tamás Ferenc th. Kerekestelep 3 óra Kalas Ferenc. Sámsoni-utí iskola: 4 óra Tamás Ferenc th.

A római katolikus templomban és iskolakápolnában:

Püsköd utáni harmadik vasárnap. Egésznapos szentségimádás. Reggel 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor csendes misék. Fél 10 órakor ünnepélyes nagymise, utána prédikál dr. Hanzély Lajos káplán, Este 6 órakor szentségbetétel, prédikál Szabó Imre káplán. Az iskolakápolnában: A Csapókertben délelőtt fél 10 órakor szentmisét mond és prédikál Kummergruber Emil kegyesrendi tanár. A Homokkertben fél 10 órakor dr. Kompassz Árpád terézianomi igazgató, szentszéki bíró: Nyilastelepen: 10 órakor szentmisét mond és prédikál Kovács Sándor, a „Katholikus Figyelő” szerkesztője. Augusztus-szanatóriumban: 9 órakor Szabó Imre káplán, A Zita-hadiárva-házban: reggel 8 órakor szentmisét mond a cserkészek fogadalomtétete alkalmából dr. Rózsa Jenő káplán.

A görög szertartású római katolikus templomban:

Rendes vasárnapi szentmiserend, 7 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor

diákmise, 9 órakor katonamise a görög és latin szertartású római katolikus katonák részére szentbeszéddel, 10 órakor nagymise, prédikál Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos. Utolsó mise fél 12 órakor. Délután vécsernye. A szentbeszédet Papp Gyula parochus mondja.

Az evangélikus templomban:

Vasárnap, június 5-én délelőtt 10 órakor prédikál Poputh Viktor h. lelkész. Istentisztelet után egyháztanácsi ülés.

Az unitárius templomban:

A Hatvan-utca 24. sz. alatt levő unitárius templomban folyó évi június 5-én, vasárnap délelőtt 10 órakor rendes vasárnapi istentisztelet tartunk. Ez alkalommal imádkozik és prédikál Józán Miklós püspöki vikárius, Istentisztelet után azonnal a Debrecen különböző iskolájába járó unitárius tanulók hittanvizsgája lesz.

— Dr. Lindenberger János Orosházán, Dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, pápai főpap pár napi tartózkodásra Orosházára utazott, ahol a Credo férfitábor nagyarányú zászlószentelési ünnepséget tart. Az ünnepségek egyházi részét dr. Lindenberger János végzi, aki a jövő hét elején érkezik vissza székhelyére.

— Harmadszorra választották meg dékánnak dr. Milleker Rezsőt. A bölcsészeti és nyelvtudományi karon tegnapi volt a dékánválasztó kari ülés, melyen harmadikban választották meg dékánnak dr. Milleker Rezső egyetemi tanárt, Prodékán maradt dr. Hankiss János.

— Záróvizsga az egyetemi ápolónő és védőnőképzőintézetben. A debreceni Tisza István tudományegyetemi ápolónő és védőnőképző intézet növendékeinek évvégi nyilvános záróvizsgáját f. hó 15-én reggel 9 órai kezdettel a belklinika tantermében tartják meg.

— Egységspárti körzeti értekezlet. A debreceni egységspárt 31. és 32. számú körzete június 4-én este 7 órakor a Harsányi Gusztáv-utca 9. szám alatti helyiségben rendes havi értekezletet tart. A körzeti elnökök felkérlik a körzetek hazafias potgárságát, hogy azon megjelenni szíveskedjenek.

— Filléres gyorsok jönnek Debrecenbe. Az „Idegenforgalmi tudósító” közlése szerint június 12-én, vasárnap Budapestről Filléres gyors jön Debrecenbe. Ugyanekkor Szegedről is indul Filléres gyors Debrecen felé, hogy a szegediek visszaadhassák a debreceniek látogatását.

— Ellopták a szerszámait. Kovács István kömvésségéd Kandia-utca 4. szám alatti lakásának kamarájából ismeretlen tettesek ellopták a szerszámait. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Felvágta az ereit. Márkus József Kut-utca 29. szám alatt lakó hentessegéd öngyilkossági szándékból balcombján felvágta az ereit. A klinikán vették ápolás alá. Állapota nem súlyos.

— Fejére zuhant a gémeskut kolonca. Egri Mária napszámosleány pénteken reggel a Széchenyi-utca 29. számú házban dolgozott és munka közben fejére zuhant a gémeskut kolonca. Agyrázkódást szenvedett. A mentők beszállították a klinikára, ahol gondos ápolás alá vették.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Debreceni János fm. fia Gábor, Izsépi Béla cipész leány Anna, Kardos Mátyás gulyás fia Mátyás, Kazinczy Mihály mészáros fia Mihály, Burger Sámuel fm, fia Lajos Fiam Sándor fm, leány Margit, Szabó Károly fm, leány Etelka, Bányai József fm, fia István és 3 törvénytelen ujszülött.

Halálozások: özy. Karcsa Györgyné Papp Sára ref. 85 éves Kuruc-u. 96., Pásti József ref. 37 éves Hősök t. metője, Pál János ref. 42 éves Góher-u. 38., Kiss Béla ref. 24 éves Malvin-u. 66., Grósz Sándor izr. 60 éves Nyirboghány, Sütlő Gábor ref. 74 éves Irinyi-u. 42.

Eljegyzések: Katona István gazdálkodó—Nagy Eszter, Tözsér József fm.—Szin Erzsébet.

Házasság: Pollák Imre kereskedősegéd—Bauer Regina.

A budapesti rádió szombati műsora:

9.15: A Berend szalonzenekar hangversenye, 9.30: Hírek, 11.10: Víz-állásjelentés, 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés, 12.05: Gramofonhangverseny, 1: Pontos időjelzés, időjárás, víz-állásjelentés, 2.45: Hírek, élelmiszerárak, árfolyamhírek, 4: A „Rádióélet” gyermekjátsszóórája, (Harsányi Gizi előadása), 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, víz-állásjelentés, hírek, 5: Rigó Janosi és cigányzenekarának hangversenye, 6: „Következetesség és példaadás a gyermeknevelésben”, Mosdóssy Imre előadása, 6.30: Krudy Andor cimbalomhangversenye, 7: Rádióamatőrposta, 7.40: Tarnay Alajos dalai, Előadja: Szedő Miklós, Zongorán kíséri: a szerző, hegedű: Hannover György, 8.15: Fedák Sári rádióestje, 9: A m. kir. 1. honvédelmi vezred zenekarának hangversenye, 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 10-és ügétőversenyeredmények, Majd: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye.

Magyar királyi államvasutak Üzletvezetősége Debrecen. 3375—1932 I. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY

Üzletvezetőségünk területén a debreceni I. pályatorvosi kerületben megüresedett pályatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

A pályatorvos javadalmazása az utazási, tüzelő és világítóanyag kedvezményen kívül a kezelése alá utalt tagok létszámához igazodik.

Felhívjuk mindazokat, akik ezt az állást elnyerni óhajtják, hogy születési anyakönyvi kivonatukkal, orvosi oklevelük közjegyzőileg hitelesített másolatával s magyar állampolgárságukat, valamint eddigi alkalmazásukat, továbbá az u. n. tanácsköztársaság alatt fennállott proletárdiktatúra s a román megszállás ideje alatt tanúsított magatartásukat igazoló eredeti okiratokkal felszerelt kérvényüket a debreceni üzletvezetőség I. (Titkársági ügyek) osztályához jelen hirdetésny megjelenése napjától számított 8 napon belül adják be. A később beérkező pályázati kérvények nem vétetnek figyelembe.

Debrecen, 1932 június hó 2-án.

Az üzletgazgató megbízásából:

Dr. Major s. k.

osztályfőnök, főfelügyelő.

A kiadmány hitelűl:

Segédhivatalvezető.

„Erzsébet Királyné Szálló”
Budapest, IV., Egyetem-utca 5. szám
(A BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN)

60 éve a fővárosi uri középosztály találkozó helye. Száz modern kényelmcs szoba. Az étterem és kávéházban cigányzene. Az Erzsébet-pince a főváros legszebb sörözője. Egy pincér-rendszer.

LESZALLITOTT ARAK:

SZABÓ IMRE tulajdonos.

Színház Mozi

HETI MŰSOR:

Junius 4-én, szombaton délután 3 órákor: zóna előadás! Valaki (Molnár vigjáték). Este 8 órákor: Halassy Mariska, Kardoss Géza és Szabó Imre bucsuja: Tűzmadár, színjáték.

Junius 5-én, vasárnap délután 3 órákor: Legénybucsu, operett. Este 8 órákor: Sárvay Rózsi, Márkus Lajos és dr. Laczkó József bucsuja: Muzsikus Ferkó, operett.

Junius 6-án, hétfőn este 8 órákor: Muzsikus Ferkó, operett. Félhelyárakkal.

Junius 7-én, kedden este 8 órákor: Könyves Tóth Erzs, Cselle Lajos, Thuróczy Gyula és Korimos Ferenc bucsufelléptével: Hattyu, vigjáték.

Junius 8-án, szerdán délután 3 órákor: zóna előadás! A méltóságos asszony trafikja, vigjáték. Hajnal Betty és Kardoss Géza felléptével. Este 8 órákor: Jurik Ica és Fáskerthy Mária bucsufelléptével: A hálias kis nő, vigjáték.

A színház karszemélyzetének bucsu- és jutalomjátéka vasárnap, e hó 5-én délelőtt fél 11 órákor veszi kezdetét. Oly gazdag és nagyszabású a műsor, hogy a szokásoktól eltérően valamivel korábbra kellett tenni a matiné kezdetét. A falragaszok már hirdetik a kiváló műsort s az előjelkől ítélve, teljesen zsufolt ház fogja a színészeket és magánszereplőket ünnepelni. A színészek közül fellépnek: Sz. Patkós Irma, Kemény László Márkus Lajos. Lesz két nagyszerű egyfelvonásos, ennek egyikében Piacsekne Kovassy Irén, az ismert kiváló műkedvelő is fellép. A másik egyfelvonásos, egy kitérő bohózat, melynek 8 női szerepét a női kar alakítja, akik most fogják beigazolni, hogy mennyire helyt tudnak állani nagyobb szerepekben is. A műsor egyik kiemelkedő száma a: Piroška és a farkas című gyermekballet, melynek főszerepét Juhász Ibolya és Somlyai Gábor játsszák. ezenkívül 24 kislányok tánciskolájának teszi érdekessé ezt a műsorszámot. A matiné Szilas Hugó igazgató, a Színpártoló Egyesület elnöki tanácsának beosztásában vezeti be, aki ezenkívül magánszámmal is szerepel. A nagyszabású matinéra még csak néhány jegy kapható a színház pénztáránál.

Monte Carlo bombázása

Az Uránia mozi egy kitűnő új filmet perget csütörtök óta. A „Monte Carlo bombázása” igaz filmoperett, de ennek a műfajnak minden sablonja nélkül. Csupa eredeti, friss ötlet, ügyesen vezetett és mindvégig lebilincselő cselekmény ragadja magával a nézőt. Ehez a könyved, néha mégis izgalomtól teljes cselekményhez gyönyörű háttérrel szolgál a színhely: Monte Carlo. A Riviera minden pompája meglevénedik a mozi vásznon, felvonul a néző előtt Monte Carlo egész élete, fénye, ragyogása. Mint rendezői munka is elsőrangú ez az operett. Egészen uiszerű, hogy a komikumot még a tömegjelenetekkel is fokozni tudja. A szereplők egytől egyik elsőrangúak.

Mindent összevéve: régen láttunk ilyen jól sikerült, kedves, színes eleven filmet. Nem is csodálatos ha az Uránia zsufolt házak előtt vetíti estéről estére. A kísérő műsor mindenben méltó a filmhez. A változatos Ufa hirdető és az utána következő film, amely Erdély fényűző köze viszi a nézőt, minden érdeklődést és dícsérletet megérdemel.

A Csokonai-színház jelentése

MA,
szombaton este 8 órákor:
Mindenki számára

50 százalékos félhelyárakkal

HALASSY BARISKA,
KARDOSS GÉZA,
SZABÓ IMRE
bucsu-estje:

Tűzmadár

MA.

szombaton délután 3 órákor:
a legolcsóbb zónahelyárakkal,
Legdrágább földszinti ülőhely 60 fillér, legolcsóbb hely 16 fillér:

Valaki

Molnár vigjáték.

Vasárnap délelőtt fél 11 órákor:

Matiné

a legolcsóbb zónahelyárakkal,
A KARSZEMÉLYZET JUTALOM-
JÁTÉKA.

Vasárnap délután 3 órákor:
esti félhelyárakkal:

LEGÉNYBUCSU, operett.

Vasárnap este 8 órákor:

Sárvay Rózsi, Márkus Lajos,
dr. Laczkó József bucsu-estje:

Muzsikus Ferkó

operettben.

METEOR-MOZI MŰSORA:

Szombaton: „Trader Horn”.

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor.
Csak délután 3 órákor mérsékelt
helyárakkal.

Sport

Országos atlétikai verseny.

A DEAC—Karcagi MOVE labdarúgó mérkőzés felidejében és utána lesz megtartva a DEAC országos atlétikai verseny, amely minden tekintetben sikeresnek ígérkezik, mert már eddig is alábbi egyesületek neveztek be versenyzőiket: Budapestről a Testnevelési Főiskolai Sport Clubból; Varszegi főiskolai gerelyhajító bajnok, Paku többszörös főiskolai 100-as és 200-as síkfutó bajnok, Ignácz középtávúfutó, Műegyetemi Atlétikai és Futball Clubból: Regős István többszörös főiskolai díszkosztvő bajnok, Törekvés Sport Egyesület: Hermann, a kiváló hosszútávúfutó Tóth díszkosztvő, azután Jenői István, Albert László, Steffen Henrik Likner István, Molnár Pál, Varga István, Horváth Pál, Huber Ede, Kenninger Rezső, Bedi Ferenc, Bayer László, Csikos, MÁV Sport Clubból: Sajtos Mihály, Lazovi István, Dománszky Ernő, Erdélyi Sándor, Eötvös László, Danó Károly, Joku-sovszky János, Ézsias János, Pécsi Egyetemi Atlétikai Clubból: Megyeri László főiskolai távolugró bajnok, dr. Rekettyés László kerületi 100 és 200 m-es síkfutó bajnok, Rákospoti Atlétikai és Futball Clubból: Szabados Vilmos kerületi középtávúfutó bajnok, míg kerületünkben a Szolnoki MÁV SE, Nyiregyházi Vasutas Sport Club, Püspökladányi MÁV SE, Debra-

centi Vasutas Sport Club, Debreceni TE és a rendező DEAC, valamint a ref. főgimnázium, kath. reál-gimnázium, zsidó reál-gimnázium, főreáliskola és a tanítóképző legjobb versenyzőikkel vesznek részt a versenyen.

A DEAC—Karcagi MOVE bajnoki mérkőzése vasárnap délután három-negyed 3 órai kezdettel kerül lebonyolításra az egyetemi sporttelepen. Bár az egyetemi csapat favoritként indul a küzdelemben, mégis vigyázni kell, mert a bajnokság III. helyezéséért kell a DEAC-nak küzdenie.

A Magyar Turista Egyesület junilálisa vasárnap a Guthon

A Magyar Turista Egyesület vasárnapi junilálisa iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a különvonatra majdnem az összes jegyek elkelték. A különvonat vasárnap reggel 7 órákor indul az epreskerti faraktárból. Költségek oda-vissza 1.—pengő. Gyermek 10 éves korig teljesen ingyen utaznak. A különvonat visszaérkezése este 10 órákor. Felkérjük mindazokat, akik a különvonatra jelentkeztek,—miután a különvonatot legkésőbb fél 8 órákor indítjuk — szíveskedjenek pontosan megjelenni.

Lesz fonatos, lacipecsenye, tánc és zene. Nemcsak a nyírlugosi cigányzenekar, hanem Debrecen egyik kedvelt cigányzenekara is kinn lesz a junilálison. Jégbehűtött sörökről és borokról menedékház vendéglőse gondoskodik. Étkezés batyuból, de lehet 1 pengő 20 fillérért a menedékházban is kitérő ebédet kapni.

A református istentisztelet a szabadtérben délelőtt 10 órákor lesz, melyet Magyar Bertalan lelkész tart.

Eső esetére nemcsak a menedékház fog kellő biztosítékot nyújtani, hanem a különvonat fedett kocsiit is kinn tartjuk. A turista egyesület nevelő és propagatív munkásságát sokan nem értékelik vagy nem ismerik, mert különben régen belátták volna, hogy az idegenforgalom legfontosabb tényezői a turisták. A régi családias jellegű kirándulási összeállításokat igyekszik a Magyar Turista Egyesület debreceni osztálya ismét feleleveníteni, hogy az ifjúságban új élettröt tápláljon a jövő Nagymagyarország boldogulására.

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsde

A készárúvásáron a buza és a rozs 10, a zab 25 fillérrel lecsökkent, míg a tengeri 10 fillérrel drágult.

A határidőpiacon a juniusi buza és a rozs 20—20 fillérrel lecsökkent, amellyel szemben a tengerinél egyenlőtlen volt az irányzat. A júliusi és az uttengeri drágult, az előbbi 20 fillérrel, az utóbbi 12 fillérrel, míg az augusztusi néhány fillérrel lecsökkent. A lisztárak nem változtak.

Határidőüzlet: Buza: junius 12.74—76. Rozs: junius 13.50—60. Tengeri: július: 15.60—65. augusztus 14.85—90, 33.

Készárúüzlet: Buza: tiszai 77 kg. 12.40—90, 78 kg. 12.55—13.09, 79 kg. 12.70—13.20, 80 kg. 12.80—13.30 felsőtiszai, pestvidéki 77 kg. 12.35—43, 78 kg. 12.45—55, 79 kg. 12.60—70, 80 kg. 12.65—80. dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg. 12.45—60, 78 kg. 12.55—70, 79 kg. 12.70—85, 80 kg. 12.75—90.

Tiszavidéki különleges 80 kg. buza 13.50—14.00 P.

Rozs: pestvidéki 13.45—55, egyéb rozs 13.50—60, takarmány árpa I. 14.75—15.25, takarmány árpa II. 14.50—75, zab I. 17.50—18.00.

Debreceni Helyi Vasut.

HIRDETMEY.

Külön városi villamos vonat a folyó hó 5-iki MÁV „Filléres gyorsvonat” közlekedése alkalmával. Abból az alkalomból, hogy Debrecen állomásról Egerbe folyó hó 5-én, vasárnap reggel 5 óra 23 perckor „Filléres gyorsvonat” közlekedik, az egyetemi klinikáktól 4 óra 50 perckor külön villamosvonatot indítunk, amely villamos vonat a MÁV pályaudvarhoz 5 óra 10 perckor érkezik meg. A „Filléres gyorsvonat” folyó hó 6-án hétfőn hajnalban 0 óra 31 perckor érkezik vissza, amely alkalommal a MÁV pályaudvarról az egyetemi klinikák felé ugyancsak külön villamosvonatot fogunk indítani. A havi bérletjegyek, hetikártyák és fűzetjegyek a külön villamosvonaton nem érvényesek. A mellékvonalakon külön villamoskocsikat ebből az alkalomból nem közlekedtetünk. Debrecen, 1932. VI. 4. Az üzemeltetőség.

APIRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szóig hétköznap 50 fillér vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban a Debreceni Ujságban és a Debreceni Független Ujságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes lefizetése mellett közlünk. Apróhirdetés vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágosítást a 21—41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Levelezés	Középkoru	Betöltendő állás férfiaknak
Két fiatal szőke leány megismerkedne szórakozás céljából jobb iparos fiatalemberrel. „Szeretnék egyszerű boldog lenni” jellegére a kiadóba. 3063	nő ajánlkozik magánoshoz ápolásra, házzozatásra, szerény díjazásért. Lőkösne, Lázár-utca 46. 1473	Egy fiatal hentessegéd felvétetik Gábor hesztésnél, Csapó-u. 64. sz. 3055
Állást kereső nők	Megbízható szolid leány uriházzhoz gyermek mellé ajánlkozik. Címe a kiadóban. 2894	Egy fiatal fiút állandó munkára felvesz, Végh, Miklós-utca 38.
Megbízható házzozatónő ajánlkozik idősebb urnóhhöz, urhoz. Főzését, baromfitartást értő középkoru nő. Iskola-utca 8. szám. 3060	Fiatal asszony szépen mos, vasal, — uriházakhoz ajánlkozik. Fele K.-né Vigkedvü Mihály u. 32. 2895	Kifutófiu, kerékpározni tudó — azonnal felvétetik. — Jánosi-utca 45. 1474

Kiadó lakás

Kiadó
udvari 2 szobás, előszoba, fürdőszoba garzon lakás butorozva vagy anélkül Miklós utca 41. sz. II. lépcső az udvarban. S. I.

Kétszoba,
előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló modern urilakás most épülő új házban augusztus 1-re kiadó. Teleki-utca 5. 2944

2200 pengőért
központi fűtéssel 1. emeleti 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és minden egyéb komforttal felszerelt udvari lakás, ingyen lifthasználattal, kiadó. Érdeklődni: Ferenc József ut 34. sz. alatti könyvkereskedésben. 482A

Kiadó
1-re 6 vagy 4 szobás, modern, komfortos lakás és egy nagy irodahelyiség. — Ferenc József ut 70. Érdeklődni lehet ugyanott a házfelügyelőnél d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig. 787

Háromszobás
elsőemeleti komfortos lakás, központi fűtés! a Bika bérházban augusztusra kiadó. 3001

Kossuth-u. 3.
II-ik emeleti udvari kétszobás, konyhás lakás augusztus elsejére kiadó. Értekezni Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3022

Ház.
ötszobás lakással, — kerttel, házmester lakással kiadó augusztusra, vagy novemberre. Tiszviselőtelep, Bornemissza-u. 6. 2872

4 szobás
komfortos lakás Piac-utca 22—24. augusztus 1-re kiadó. Értekezni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3023

Jókai utca 9-c.
szám alatt négy szobás komfortos lakás udvarral béreadó. Értekezni Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3025

Kiadó
4 szoba, hall, loggia, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás azonnal vagy augusztus 1-re. Péterfia—Thay Kálmán-u. sark. 3032

Kiadó
kétszoba, előszoba és konyhás lakás, Rákosi Jenő (Király)-u. 5. 3057

Kétszoba,
előszoba, konyha, — spádz, pince, augusztusra kiadó, Csokonai-u. 15. sz. 35

Lakás és szoba kereslet

Kertségben
lehetőleg az erdő körül egyszoba, konyhás lakást keresek butorozva vagy butorozatlanul. Első Takaréknál, dr. Szabó. 2949

Butorozott szoba

Különbejárattal
szép butorozott szoba azonnal kiadó központban. Iskola-utca 8. 3061

Ajánlat

Eladó
tengeri (mázsára is) téli vágású szalonna, eke, hordó. István-ut 15. 3062

Szörmebundák
beraktározását vállalja Kőváry szücs-mester, Arany Bika fürdőnél. 497

Téli ruhák
molykár elleni megóvását vállalom. Altmann szücs, Miklós-u. 5. sz. 481

Oriási
árat fizetek aranyért, zálogcéduláért. Feldheim ékszerész Piac-utca 75. 486

Költözködést
teherautón az ország bármely részébe, de helyben is, gyorsan, biztosan és olcsón eszközök. Debreceni Autóforgalmi r. t., Hatvan-utca 53. Telefon: 15—12. 370

Vágott
rózsák kaphatók — Sesztina-utca 4. sz. alatt, Kisállomás mellett. Ugyanott befőzni való oltott pöszmété kapható különként 50 fillérért. 3013

Üzlet, műhely, raktár

Kossuth-utcai
üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3024

Arccal a Holnap felé**Regény****Írta:****Gróf Haller Gábor**

11 Nem szolt egy szót sem. Maga elé nézett és várt, várt. Eljött az este. Nehezen ömlőlabakon. Felgyulladtak a csillagok. Hidegen, szúrós fénnel. Dalolt a szél is enyhén, fuvólázva...

Messziről egy asszonyhang unott éneke ringott a barakkon keresztül. Szakgatottan, mintha girbe-görbe utat tett volna meg.

Sztánayék már vacsora után voltak. Megelégedetten néztek szerteszejjel. Jólakás utáni önkéntelen lustaság velt erőt rajtuk.

Sztánay János az asztal fölé hajolt. Ujjai között kenyérbelet préselt. Izgatottan, eszevesztett erővel, mintha minden riadt aggodását így akarta volna elhessegetni — láztól bugyogó — véreből.

Künn léptek alatt döngött a föld. Hidegen, fagyosan, mord kegyetlenséggel. A holdfényben szuronyok villantak meg. Aztán egy hang sikoltott a csendes fekete estbe:

— Itt laknak?...

— Nem, odébb egy ajtóval!... remegett egy felelőhang.

Sztánayék ajtaja kinyílt és bedöngött rajta tizenkét oláh huszonnégy szeges, nehéz bakancsa.

Elöl a házfelügyelő, mellette egy rendőr. — Sztánay János! — csattant a rideg éles rendőrhang.

— Én vagyok.

— Adjá elő a fegyvereit, mert különben mi keressük meg.

— Tessék! tartsanak kutatást!...

Átnézték mind a két szobát. Áthányták a butorokat hegyire-hátára, eredmény nélkül.

— Fiam — szisszent dühösen Gézára a rendőr — van apádnak fegyvere?

A kis Géza elápadt, aztán remegő ajakkal Bandira nézett, a komolyabbra, a bátyjára és hangosan felelte:

— Nincs!...

A rendőr az oláhok felé intett. Azok az intésre mérgesen kifele csoszogtak, végül ő is utánuk indult. Az ajtónál azonban hátra szolt: — Sztánay jöjjön velünk!...

Az a feleségéhez hajolt, megcsókolta. Hosszan, meghatottan, mint aki hosszú utra megy. Az asszony szívéből fellobogott a rémület. Szemeiből a kinnak és az örjítő féltésnek lángjai villantak elő.

Odarohant az egyik oláh katonához és esdeklő rimánkodással hullatta hozzá szavait: vigyék el!... Nézzék gyerekei vannak... jó — Az Istenre kérem ne vigyék el!... Ne ember, szeret mindenkit!...

Az oláh zavartan nézett rá, mintha kezdte volna durva lelkét az asszony kétségbeesett jajgatása, de aztán toppantott egyet a puskatussal a deszkapadlóra és röhögni kezdett, élesen, szisszentő kegyetlenséggel.

— Hóhérok!!... hóhérok!! — sikoltotta utánuk dühödt, tébolvító erővel az asszony, de azok már kinn jártak valahol a barakk kapujánál...

Elhaló, unott biztatással — hallani lehetett még — amint elkiáltották hivatalos hatalmuk hangján:

— Hajde!... hajde!... Csirimunyesztyi?

De aztán néma lett minden a könnyes barakkban...

Sok éjszakát virrasztott át Sztánayné, mert nem tudta férjét hová vitték el. Önmagát keresőn bámult a céltalan, sötéten tátongó jövő felé.

Kinos tépelődések szakadtak föl szíve mélyéről.

Szüntelen azt hajtogatta: „Hol az uram! hol az uram?...”

Irtózatossá kérdőjellel meredt ez szeme elé.

(Folytatjuk.)

Ki akarja adni lakását

Legbiztosabb mód erre, ha hirdetését kiadóhivatalunkban, Kossuth-utca 3 sz. (földszint) alatt adja fel.

Kiadó
két üzlethelyiség Rákosi Jenő (Király)-u. 5. 3056

Kiadó
üzlethelyiség Bádógos-utca 2. szám. Értekezni Alföldi Takarékpénztárban. 1475

Nagyobb
üzlethelyiség és kétszobás lakás augusztus 1-re kiadó, Szent Anna 5. alatt. 2659

Bármilyen
ipari célra megfelelő világos, nagy műhely július 1-re kiadó. Kut-utca 29. 2917

Raktár,
vagy műhelyhelyiségek igen olcsón Piac-utcán béreadó. Telefon 15—12. 537

Irodahelyiségek
központi fűtéssel igen olcsón Piac-utcan kiadó. Telefon 15—12. 537

Eladó állatok

Fajgalamb,
tulzaporodás és helyszűke miatt eladó. — Apaffi-utca 20. 1406-a

Kereslet

Fürdőszoba
berendezés megvételre keresek. Teleki-u. 5. 2693 a

Fürdőkádat,
mosdókagylót veszünk. Ajánlatot kiadóra kérek.

Társat
keres (lehet urinő is) biztos egzisztenciát nyújtó, rizikómentes vállalathoz nyolc-tíz-ezer pengővel korrek uriember. Személyesen tárgyalok délután 5—6 között. Csapó 47. Étkedőben. 3059

MOSOTT RONGYOT
vesz lapunk nyomdája, József kir. herceg-utca 16. szám.

Elelmiszer, ital

Fajborok,
saját termései, literenként is. Hordó tételeknél árengedmény. — Ó és új. Blazsek. — Arany János 30. sz. 3016

Eladó ház

Legjobb tőkebefektetés
Debrecen legforgalmasabb helyén fekvő, — mindenkor nagyjövődelmet biztosító ház a tulajdonos megbetegedése miatt eladó. Cim a kiadóban. 1064

Olcsó
házat, olcsó telket vehet egészséges, közmüves utcában, parkirozva. Hadházi-utca 8. szám. 3054

Eladó ingóság

Körhinta
olcsón eladó. Vámospécs. Deszpot Jakab. 3019

Bőrgarnitúra
nagy kényelmes forma, olcsón eladó. — Hadházi-utca 8. 3055

Szép
gyermekkosci eladó. MÁV. bérház, II. lépcső 8. Weseslényi-utca. 3030

Különféle

Tenniszrakett
és egy színházi látszó eladó. Városháza trafik, Piac-utca B

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában.

Felelős kiadó:
dr. PAJOR GYÖZÖ igazgató.
FRISS SÁNDOR. művezető.